

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep
0030 Oslo**Biblioteket**Saksbehandler: Else Helene Norheim
Besøksadr: Remmen
Telefon: 69 21 50 25
E-post: else.norheim@hiof.no
Telefaks: 69 21 50 02

Deres ref.:

Vår ref.: 2013/344

Dato: 15.03.2013

Høring - Forslag til lov om omsetning av bøker - boklov

Det vises til høringsbrev datert 31.01.2013 angående forslag til lov om omsetning av bøker (boklov).

Høgskolen i Østfold har kommentarer til høringsspørsmålene 1, 2, 3, 8, 9 og 15.

Høringsspørsmål 1: Lovens formålsparagraf

Det faktum at norsk er et lite språkområde, og at befolkningen bor spredt, gjør at det må legges til rette for at norskspråklig litteratur er tilgjengelig over hele landet til samme pris. Vi trenger virkemidler for å opprettholde et norskspråklig litteraturtilbud som omfatter den smale litteraturen i bokhandlene også i mindre sentrale strøk.

Vi finner det underlig at ikke norske folke- og fagbibliotek er nevnt i høringsdokumentet. Bibliotekene er en viktig aktør i formidlingen av norsk litteratur, både skjønnlitteratur og faglitteratur. Bibliotekene gjør litteraturen tilgjengelig også etter at bokhandlene ikke har bøkene på lager.

Høringsspørsmål 2: E-bøker

Vi er usikre på om e-bøker bør omfattes av fastprisordningen, i og med at E-bøker er tilgjengelig for nedlastning overalt, uavhengig av geografi.

Utviklingen på e-bok-markedet kan ikke stoppes med et strengt lovverk eller høye priser. Mange vil foretrekke engelskspråklig litteratur hvis ikke norske e-bøker blir tilgjengelige til en rimelig pris. Vi er skeptiske til fastpris på e-bøker, fordi det vil gi forlagene mulighet til å prise dem for høyt. Konkurransetilsynet har med rette påpekt at besparelser i e-bokproduksjon ikke nødvendigvis vil resultere i lave priser i en ordning med fastpris.

Problemstillingen er kompleks, og er også knyttet opp mot utviklingen internasjonalt. Vi ser at det innen det engelskspråklige markedet er få aktører, og at disse lanserer e-bøker til uvanlig lave priser, uten fortjeneste. Vårt lille språkområde vil aldri kunne konkurrere med det engelske markedet med hensyn til pris. Det er imidlertid viktig at norske e-bøker ikke priser seg ut av markedet. Lesere i Norge må ha tilgang til norskspråklig litteratur i det formatet de ønsker. Det er divergerende oppfatninger om i hvilken grad leserne vil foretrekke e-bøker

eller trykte bøker i fremtiden. Det er allikevel hevet over tvil at den digitale boken er kommet for å bli, i det minste som et alternativ til den trykte utgaven.

Kvalitetsvurdering, produksjon og markedsføring vil fremdeles medføre vesentlige utgifter for forlagene. Når man utelater prosesser knyttet til trykking og distribusjon, må allikevel e-boken kunne produseres billigere enn i dag. Det bør komme konsumentene til gode.

Høringsspørsmål 3: Lengden på fastpris på fagbøker

Vi er enige i at det er viktig at det finnes et godt utvalg norskspråklige lærebøker for høyere utdanning, og at det er viktig at disse presenteres og markedsføres via campusbokhandelene. Nettbokhandelene vil i noen grad stå for noe av salget av faglitteratur til studenter, men de kan ikke erstatte campusbokhandelen. Vi tror at engelskspråklig faglitteratur vil være et alternativ for studentene, men det er spesielt på masternivå. Vår erfaring er at studentene foretrekker norskspråklig faglitteratur på bachelorstudiene, så sant alternativet finnes. Av den grunn bør vi ha samme fastprisordning for fagbøker som foreslått for skjønnlitteratur. Dette er nødvendig for å opprettholde mangfold, valgfrihet og like priser over hele landet.

Høringsspørsmål 8: Rabatt

Vi støtter forslaget om at det skal være adgang til å gi rabatt innenfor regelverket. For en høgskole er bibliotekrabatten avgjørende for at høgskolebiblioteket skal kunne ha et bredt tilbud til studentene.

Høringsspørsmål 9: Skaffe- og leveringsplikt

Det er viktig at skaffe- og leveringsplikten opprettholdes. Eksempelvis har et høgskolebibliotek ofte behov for bøker som ikke finnes i bokhandelens utvalg. Det er viktig at ikke-lagerført litteratur kan skaffes raskt. Ordningen bør begrenses til bokhandelene som har bokhandel som sin kjernevirksomhet.

Høringsspørsmål 15: Eierskapsbegrensninger

Det er viktig at man følger denne utviklingen nøye. Eierskapsforholdene i bokbransjen i Norge er problematisk, i og med at de store forlagene også eier bokhandelkjedene. Vi ser en utvikling i andre land hvor forlagsvirksomhet og bokhandlere gjennom fusjoner og oppkjøp blir færre og færre aktører. Dette åpner for maktkonsentrasjon og kan i siste instans true demokratiske prinsipper knyttet til fri meningsytring. Det vises til tall i høringsdokumentet som viser at eierkonsentrasjonen ikke er foruroligende høy i norsk bokbransje. Enkelte aktører har stilt spørsmål ved det tallgrunnlaget som er brukt. Vi mener at det er grunn til bekymring når forlagene også eier bokhandelene, og at eierkonsentrasjonen i det norske bokmarkedet er betydelig.

Med hilsen

Beth Linde
Studie- og forskningsdirektør

Else Helene Norheim
Leder for biblioteket

